

presentatie.

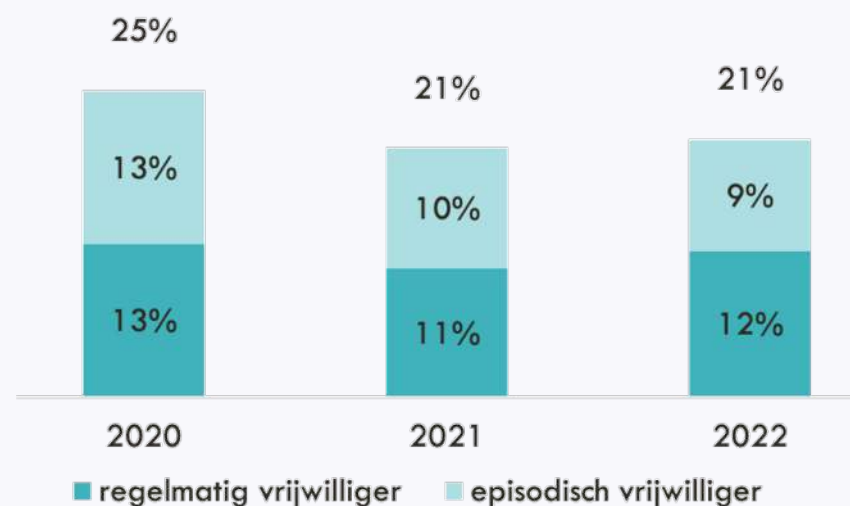

Vrijwillige inzet

Tendensen vrijwillige inzet – enkele evoluties

- Niet minder, maar anders
- Aantal vrijwilligers blijft hoog
- Losse engagementen en tijdelijke verbanden
- Uren vrijwilligerswerk dalen wel
- Grootste groep vrijwilligers zijn studenten en 60-plussers

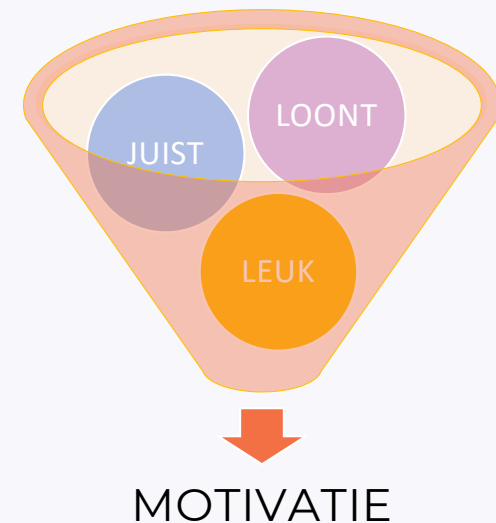

aandeel Vlaamse bevolking (15 tot 86-jarigen) dat vrijwilligerswerk verricht

Bron: Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie. *Vrijwilligers onder de loep*

Tendensen vrijwillige inzet – enkele evoluties

- Flexibel, maar bewust
- Individualisering: do-it-yourself biografie
- Inspelen op de motivatie
- Dé nieuwe vrijwilliger bestaat niet

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Verschillende types vrijwilligers

De vaste vrijwilliger

- Lange duur
- Regelmatig
 - Eén tot meerdere keren per maand
 - Eén tot meerdere keren per week
 - Bijna elke dag

De episodische vrijwilliger

- Eenmalig of korte duur
- Duidelijk afgebakend
 - Een korte periode (paar uur tot enkele dagen)
 - Een langere periode: enkele weken tot een jaar
 - Jaarlijks weerkerend voor een korte periode of evenement

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Verschillende types vrijwilligers

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Gebonden

Structureel (afdeling,
bestuur)

Loyaal aan de organisatie

Geboeid

Eenmalig (event)

Tijdelijk (project)

Af en toe (taak)

Draagt bij aan de missie

Zwervend

Los en kort verbonden

(actie, initiatief)

Passie voor de zaak

Soort vrijwilligersorganisatie

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Klassiek

Duidelijke taakverdeling
Enige hiërarchie en afspraken
Functies

Gebonden vrijwilligers

Loyaal aan de organisatie

Modern

Tijdelijke en flexibele verbanden
Coördinatie van wat bottom-up leeft

Taken en klussen

Geboeide vrijwilligers

Draagt bij aan de missie

Vrije expressie

Tijdelijke inzet
Geen organisatie
Acties

Zwervende vrijwilligers

Passie voor de zaak

5 B's - vrijwilligerscyclus

BINNENHALEN

Intakegesprek
Werven
selecteren

BEGELEIDEN

Individueel/in groep
Primaire/secundaire
process
Onthaal
Coaching
Deskundigheids-
bevordering

BETREKKEN

Betrokkenheid
Inspraak
participatie

BELONEN

Dankmomenten
Dankwoord

BEËINDIGEN

Ondersteuningspraktijken

SO
CIUS.

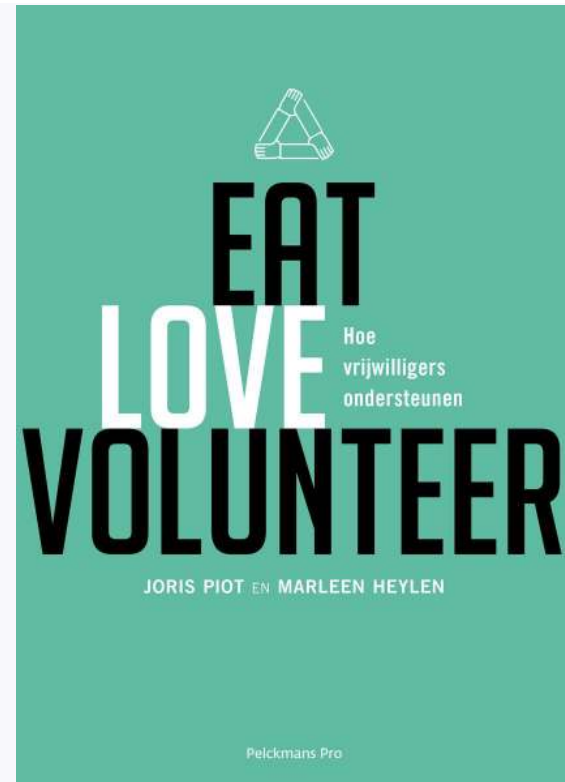
steunpunt
sociaal-cultureel
werk

	Gebonden	Geboeid	Zwervend
Oriëntatie	Organisatie	Participatie	Actie
Binnenhalen	Vacature	Uitnodiging	Oproep
	Rekruteringsgesprek	Matchingsgesprek	Korte intake
Begeleiden	Rondleiding	Kennismaking	Ontvangst
	Onthaalbrochure	Vrijwilligersportaal	Facebookgroep
	Persoonlijke mentoring	Coaching in groep	Training
	Functioneringsgesprek	Feedbackgesprek	Kort feedbackgesprek
	Duidelijk VTO-beleid	Open vormingsaanbod	Training
Betrekken	Bestuurlijke inspraak	Informele inbreng	Doe-democratie
	Enquêtering	Vrijwilligersbijeenkomsten	Focusgroep
Belonen	Bedankjes	Feestjes of events	Degelijk materiaal
	Cadeautjes en gadgets	Inspraak	Publiciteit
Beëindigen	Formeel exitgesprek	Informeel afrondend gesprek	Polsen naar ervaringen

Vrijwilligersgroepen

*Eat, Love, Volunteer: Hoe
vrijwilligers ondersteunen* (Joris Piot en
Marleen Heylen)

- Hokjes denken is menselijk
 - Helpen om complexe realiteit te begrijpen en te structureren
 - Bewust zijn van 'kunstmatige hokjes'
 - Ondersteuning

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Opdeling groepen

■ Bonding

- De relatie tussen mensen in een groep
- Mate van betrokkenheid
- Aanwezigheid van gedeeld eigenaarschap

■ Bridging

- De mate waarin de groep bruggen kan bouwen met de buitenwereld

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

LEVENSFASEN VAN EEN GROEP

ONBEWUST

BEWUST

ONBEKWAAM

VERSTILLENDE GROEP

- Geen doorstroming in leden en bestuur. Er zijn nog fijne activiteiten, weliswaar afnemend. Deze fase kan lang duren, men verstilt geleidelijk.
- Interactie met de omgeving krimpt. Oude contacten blijven behouden, er komen geen nieuwe bij. Bonding primeert op bridging, de groep plooit geleidelijk naar binnen.
- De groep schuift even naar veel ondersteuning vragen en dan naar 'laat ons maar met rust'.

STARTENDE GROEP

- Bruist en er ligt weinig vast. Open gesprekken over afstemmen van doel, meningsverschil mag. Er komen mensen bij maar er vertrekken er ook.
- Veel interactie, men heeft de omgeving en de vereniging nodig. Bridging is in deze fase het meest spontaan en natuurlijk. Er gaat evenveel energie naar bonding.
- De groep wenst op bijna alles ondersteuning; overleg is zinvol, extra vraag naar intern/extern samenwerken.

BEKWAAM

ROUTINEUZE GROEP

- Loopt gesmeerd. Procedures en langere besturen hollen geleidelijk gedeelde verantwoordelijkheid uit. Conflicten worden geleidelijk togedekt. Groei stagneert.
- Interactie met anderen wordt voorspelbaar en minder open. Het is te nemen of te laten. Bridging en bonding stollen in vaste herhalende structuren, verliezen flexibiliteit.
- Vragen enkel ondersteuning bij onverwachte acciden-ten. Fouten tegen de routine liggen moeilijk.

AUTONOME GROEP

- Blaakt van vertrouwen en creativiteit. Grote betrokkenheid en gedeelde verantwoordelijkheid. Men weet waarom men iets doet. Groep groeit.
- Interactie met omgeving en vereniging wordt doel-gericht, meer als partner. Bridging en bonding zijn in evenwicht, realiseren een grote betrokkenheid.
- Ondersteuning is een logisch gevolg van het aangaan van uitdagingen. Fouten maken mag.

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Aankomende vorming

- Basisvorming verschillende types vrijwilligers ondersteunen
 - Vrijdag 29/05/2026
 - Vrijdag 12/06/2026

so
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk